

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. seprodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubi!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 12.

V Ptuj v nedeljo dne 23. marca 1913.

XIV. letnik.

Vstajenje.

Zimskih sponih odjarmljena, oklenjena, od ledom mila zemljica; rož nobena več cvetela, ptica ni nobena pela, kot tiran strupena megla a mrtvo zemljo se je vlegla.

Mrt s koščeno roko dušila je zadnje nade, — ni konca njene mrzle vlade. — Am v grobu spi Resnica zdaj, red grobom skala vekomaj, — rvari križ in skala bela spomin le bodeta živela!

Tam na Balkanu v „imenu križa“ se mori ... v potokih teče rdeča kri ... otrok ob mrtvih prsih pada pri materi v smrti glada ... Kryavi tam so pač piruhi, in puška, handžar, Kristu gluhi.

Krist je umrl ... In ostri meč, nabrušen, straži, pa smehlja farizejske laži: — „Kje, nacarenski kralj, si zdaj, ki si obljubljal sveti raj? Tu spiš, — in niti skale te tvoje moči ne odmakne.“

„Ti spiš ... ti spiš ... ne čuješ več sveta viharja ... A kaj prihaja? ... je to zarja? ... je solnce to, ki že nam vzhaja, je svit neznanega nam raja? ... In skala pada ... iz temnih tal se dviga — Jezus Krist je vstal!

Vstajenje. ... Ti obljubljen nam vstajenje prinašaš znova nam življenje, razbite so verige vraga, — i smrt Resnice ne premaga. ... „Jaz sem pri vas do konca dni.“ ... Oj vstal človeštvu, Krist, si Ti!

Krvavi križ bil znak največje je sramote, zdaj znamenje božje krasote. ... Že pojejo nam drobne ptice, že posušene so solzice — obljubil, izpolnil si Ti — „Jaz sem pri vas do konca dni.“

In zdi se mi da rana Krista znova se odprla, da vsa božanska ljubav je umrla, in da med tisočim mrličev tam se zgrudil je na tla: Kristus sam ... Velika noč je izginila — kri žrtev jo je začela ...

Hozanah. ... In vsako leto prvi cvet veselo vest zvoni med svet, da temni grob že je razpal in nam Odrašenik je vstal. ... Hozanah ... deca, kje je jok? Hozanah ... vstal je solčni Bog!

In vsako leto ... Pa tudi ta pomladni čar Vstajenja vstvaril je oltar! Krist nam je vstal, — že čujem glas, že sreči gleda svet v obraz ... In zdi se mi, da Krist potuje, neviden svet si ogleduje ...

Hozanah ... Oj vstajaj, Krist, že pričakuje človeštvo te in obožuje — Oj daj otroku oko jasno, človeštvu daj ljubezen krasno ... Cvetite, rožice, iz tal — Kristus je vstal!

Velikanož ... A glej, povsod kjer Kristus pride, se laž s sovraštvom bledim snide, in farizejev je še več, ostrejši še nabrušen meč ... Z glavo Spasitelj je zmajal: zastoj ljubezen je sejal ...

On, ki na križu je za sovražnike še prosil, z nedolžno krvjo zemljo rosil, — On našel je zločin na cesti, bodalo je v krščanski pesti, in v hiši Božji divji boj — „Kje testament ljubezni moj?“, ...

Vojne zmešnjave.

Mirovna pogajanja stopajo v odločilni moment. — Velevlasti hočejo prelivanju krvi konec napraviti. — Odpuščanje rezervistov na Ruskem in v Avstro-Ogrski. — Notranji prepripi med balkanskimi narodi. — Grški kralj umorjen. — Adrianopol in Skutari nepremagana. — Srbi in Črnorci divjajo zoper mednarodno pravo. — Položaj jako resen in hitra odločitev je pričakovati.

Kri teče naprej, — in lahko se reče, da laj brez prave potrebe in zgolj zaradi trmoavosti balkanskih držav, ki mislijo več pogoltni nego prenaša njih želodec ter želodec vse Evrope ... Velevlasti so ponudile bojujočim se rankam posredovanje za mir. Turčija se je koj pokorila tej želji. Balkanske države pa so usale najprve stvar kolikor mogoče zavleči. pale so pač, da bodejo zamogle med tem čam Adrianopol in Skutari zavzeti. Končno so ndar predložile svoje pogoje za mirovna pojanja. Ti pogoji so tako prenapeti in prevzetni, so res že pravi „evropejski škandal“, kakor je izrazil nek ugledni angleški list. Na tej dlagi se Turčija seveda ne more pogajati, kler ima le še eno patrono. Tudi vse odločilne levlasti so s temi prenapetimi pogoji nezadoline. Zato hočejo stvar zdaj same roko vzeti in obem bojujočim se stranm predložiti svoje pogoje, ki odgovaropoložaju in na katerih podlagi se de moral mir skleniti. Kajti rajni čas je, da se balkanski ogenj omeji. Evropa na noben način ne more ko tpeti, da bi se vsled te vojne stalo splošno vznemirjenje še adalje zavleklo. Kajti gospodarska oda, ki prihaja iz tega, je jako velika, ne mo za Balkan, marveč za vso Evropo.

Evropa potrebuje mira in bode, kakor se zdaj od vseh strani zatrjuje, ta mir z brezobzirno odločnostjo zasilurila. V par dneh, morda še preje, je torej v tem oziru pričakovati odločitve.

Da je prišlo med Avstro-Ogrsko in Rusijo do nekakega malega sporazumljenja, dokazuje dejstvo, da se je pričelo rezerviste ob rusko-avstrijski meji opuščati. Mnogo veljave se na to sicer ne sme polagati; vendar pa nam je ta odredba dokaz, da ruska vojna stranka še nima vsega vpliva. Angleški državniki so tudi zdaj precej odločno izjavili, da se Anglija ne bode pustila zlorabljamti za panslavistične ideje. Tudi nemški državniki so izrazili par odločnih svarilnih besed, tako da morajo zdaj na Balkanu vendar enkrat izpoznati, da tamošnjinarodi ne bodejo cele Evrope za nos vodili.

Sicer pa imajo balkanski zavezniki sami že toliko notranjih preprirov in nasprotij, da bodejo kmalu svojo zvezo razbili. Zlasti Srbi so pričeli zdaj divjo gonjo proti Bulgarom, ki je peljala že do prav resnih preprirov. Ravno tako izgleda, kakor da bi se iz poraza Turčije porodili novi nemiri. Balkanski narodi že zdaj do-

kazujejo, da svoje samostojnosti vredni niso in da niso zmožni, imeti kulturne države.

K vsemu temu še pride, da je včeraj pretresla svet grozna vest, da je bil v Saloniku grški kralj ustreljen. Pred Adrianopolom in Skutarijem pa združene armade ne morejo doseči nobenih uspehov. Vso brezvestno prelivanje krvi pred Skutarijem je že zato škandalozno, ker so velevlasti, zlasti pa Avstrija in Italija odločno izjavile, da ne bode Skutari nikdar Črnigori pripadalo. Kralj Nikita podi svoje podanike torej popolnoma nepotrebno na morišče; doma pa ni nobene družine več, v kateri ne bi obžalovali smrt vsaj enega člana, lakota in bolezen prihajajo ...

Čez ta dejstva tudi srbsko-črnogorska zveirstva, o katerih poročamo spodaj, ne pomagajo. Srbi in Črnogorci streljajo na tuje konzulate in kloštre ter nedolžne prebivalce, pomagalo pa jim ne bode. Prelita kri se bode nad njimi samimi grozno maščevala ...

Tako je položaj torej še vedno jako resen. Avstrija in z njo zvezana Nemčija ter Italija so s svojo zmerno politiko dokazale, da se jim gre za mir. Anglija to danes priznava. Zato pa bode zdaj treba panslavistični hujskariji enkrat za vselej konec napraviti. Z lepimi nasveti in prijaznimi svarili se doslej na Balkanu ni ničesar doseglo. Morda bi se več doseglo, ako bi par avstrijskih bojnih parnikov priplavalo pred albanske pristane ...

Odpuščanje rezervistov.

Kakor smo že v zadnji številki poročali, pogodili sta se ruska in avstro-ogrška